

3. Výkonnost odvětví

Zatímco v první polovině roku 2019 projevovala tuzemská ekonomika dostatečnou odolnost vůči nepříznivým vnějším faktorům, ve 3. čtvrtletí její výkon již zpomalil.

Více než tři čtvrtiny růstu HPH v ekonomice zajistily služby. Pokračoval dynamický rozvoj informačních a komunikačních činností, rostla poptávka po službách pro podniky.

Meziroční růst HPH ve zpracovatelském průmyslu zvolnil k 1 %. Stavebnictví naopak pokračovalo v loňském oživení. K růstu výkonu primárního sektoru pomohly i vyšší sklízň obilovin.

Index průmyslové produkce ve 3. čtvrtletí meziročně klesl, poprvé od poloviny roku 2013.

Výkon všech odvětví ekonomiky zachycený prostřednictvím jimi vytvořené hrubé přidané hodnoty (HPH)¹ vzrostl během 3. čtvrtletí o 0,3 % a zaznamenal nejslabší mezikvartální posun od poloviny roku 2016. Pozitivní bylo, že alespoň mírný růst si uchovala drtivá většina hlavních odvětví². Během prvního pololetí 2019 přitom projevovala tuzemská ekonomika dostatečnou odolnost vůči nepříznivým vnějším faktorům³, růstová tempa HPH dosahovala stabilně 0,6 % a jen nepatrně zaostávala za průměrem roku 2018. Za 1. až 3. čtvrtletí vzrostla HPH meziročně o 2,6 % (v samotném 3. kvartálu o 2,4 %).

K meziročnímu růstu HPH přispělo letos všech jedenáct hlavních odvětvových uskupení. Podobně jako po celý loňský rok tvořil těžšíste růstu terciární sektor. Jeho výkon za tři čtvrtletí 2019 posílil o významná 3,4 % a sám tak zajistil více než tři čtvrtiny růstu HPH celé ekonomiky. V rámci služeb rostly letos, podobně jako v roce 2018, nejvíce informační a komunikační činnosti (+8,4 %), za posledních šest let navýšily svou přidanou hodnotu o více než polovinu. Na silný loňský rok navázalo také váhově významné uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (+3,3 %) profitující z rostoucí kupní síly domácností, rozvoje zbožívého zahraničního obchodu i příjezdového cestovního ruchu. V průběhu roku 2019 bylo ale v tomto uskupení patrné zvolnění tempa (v 1. čtvrtletí +4,0 %, ve 3. čtvrtletí +2,9 %), které souviselo se slábnoucím růstem spotřeby domácností v Česku. Dařilo se i všem ostatním odvětvím služeb. Druhý rok v řadě silil růst v profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech (+4,3 %) i v činnostech v oblasti nemovitostí (+3,1 %). Naopak po dynamickém období let 2015 až 2018 zvolnil růst HPH ve finančním sektoru (na 2,4 %). Nejslabším tempem v rámci služeb rostla přidaná hodnota v uskupení veřejná správa a obrana, vzdělávání, zdravotní a sociální péče (o 1,8 %), její dynamika se ale nevymykala z trendů předchozích tří let.

V návaznosti na vývoj v Německu i v celé eurozóně⁴ pokračovalo zpomalování výkonu tuzemského zpracovatelského průmyslu. V 1. až 3. čtvrtletí 2019 zde HPH vzrostla o 1,1 % a připsala si tak za srovnatelné období nejslabší meziroční tempo od konce poslední recese. Výkon nezpracovatelských průmyslových oborů stagnoval, především vlivem slabších výsledků v samotném 3. čtvrtletí. Na loňské oživení navázalo stavebnictví (+3,3 %), kde růst během roku 2019 mírně silil a ve 3. čtvrtletí přispěl k navýšení HPH celé ekonomiky prakticky srovnatelně jako celý zpracovatelský průmysl⁵. V primárním sektoru se HPH za tři čtvrtletí zvýšila o 1,5 %. Projevil se pozitivní vývoj v rostlinné produkci, kde došlo zejména vlivem meziročního růstu hektarových výnosů k posunu objemu celkových sklizní na úroveň blízkou desetiletému průměru (především u obilovin a pícnin)⁶. Ve směru růstu reálné produkce patrně působil i vyšší objem těžby kůrovcového dříví, mírné navýšení výroby masa i mléka.

Podrobnější pohled na dílčí odvětví umožňují podnikové statistiky. Jestliže index průmyslové produkce⁷ za 1. pololetí 2019 vykazoval ještě mírný meziroční růst (+0,6 %), ve 3. čtvrtletí se tempo snížilo až na -0,9 %, čímž došlo ve čtvrtletní periodě k prvnímu poklesu od poloviny

¹ Údaje o HPH jsou vyjádřeny ve stálých cenách a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

² Výjimkou byla odvětví s převahou veřejného sektoru (-0,2 %, mezikvartálně) a seskupení těžebního průmyslu a energetiky (-2,5 %).

³ Jednalo se zejména o citelné zpomalení hospodářského růstu v klíčových exportních teritoriích, dále posilované narůstajícími regulačními opatřeními v mezinárodním obchodu i přetrvávající nejistotou ohledně budoucího uspořádání vztahů mezi Velkou Británií a EU.

⁴ Růst celkové hrubé přidané hodnoty v těchto uskupeních výrazně zpomaloval již v průběhu celého loňského roku. V jeho poslední čtvrtině dosahoval v zemích eurozóny slabých 1,2 %, v samotném Německu dokonce jen 0,5 %. Ve 3. čtvrtletí 2019 klesla obdobná tempa na 1,1 %, resp. 0,3 %, horší výsledky se naposledy projevíly v roce 2013.

⁵ I tak ale HPH ve stavebnictví za úrovní svého konjunkturálního vrcholu z minulé dekády nadále mírně zaostávala (o 3 %). Naopak zpracovatelský průmysl se ve 3. čtvrtletí 2019 nacházel téměř o třetinu nad touto úrovní, celá ekonomika pak bezmála o pětinu.

⁶ Celková sklizeň (dle odhadu z poloviny října) dosáhla v roce 2019 u obilovin 7,64 mil. tun a meziročně vzrostla o desetinu. Méně příznivá situace byla u technických plodin, jimž neprosperovalo dlouhé suché období v první polovině jara ani rekordně vysoké červnové teploty. Sklizeň řepky klesla meziročně o šestinu a dosáhla sedmiletého minima. Meziročně mírně vyšší (+3 %), ale citelně pod dlouhodobým průměrem byla letos sklizeň brambor. Spíše k průměru se po velmi dobré úrodě z roku 2018 letos posunula situace v ovocnářství či vinařství.

⁷ Zahnuje odvětví těžby a dobývání, zpracovatelského průmyslu a také energetiky (zde pojímané jako odvětví výroby a rozvodu elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu). Všechna meziroční tempa produkce (na úrovni odvětvových sekcí i oddílů) jsou očištěna o kalendářní vlivy, mezičtvrtletní tempa pak také o vliv sezónnosti.

Reagoval primárně na delší recesi německého průmyslu.

roku 2013. Nicméně časné náznaky zpomalení již byly z mezičtvrtletních temp patrné na sklonku roku 2018⁸, kdy tuzemský průmysl se zpožděním reagoval na ochlazení poptávky v eurozóně⁹. Ta se nezlepšila ani v průběhu roku 2019 a například recese německého průmyslu již dokonce dosáhla délky (zdaleka však ne intenzity) z přelomu let 2008 a 2009¹⁰. S ohledem na výraznou exportní orientaci tuzemského průmyslu i silnou provázanost zejména s vývojem v Německu¹¹ tak není letošní vývoj průmyslu v ČR příliš překvapivý.

Prorůstově působila na průmyslovou produkci výroba dopravních prostředků (vč. návazných oborů), v menší míře také farmaceutický a potravinářský průmysl.

V úhrnu za tři čtvrtletí 2019 průmyslová produkce v ČR meziročně fakticky stagnovala (+0,1 %, o rok dříve +3,4 %). Relativně příznivý vývoj pokračoval letos ve výrobě dopravních prostředků spolu s nejbližšími subdodavatelskými obory (zejména výrobou elektrických zařízení). Výše uvedená odvětví v úhrnu podpořila růst průmyslu o 0,9 p. b. Ve váhově dominantním oboru výroby motorových vozidel vzrostla produkce o 2,2 % (podobně jako v 1. až 3. čtvrtletí 2018), což dokládaly i údaje o fyzické výrobě¹². Z loňského tempa letos výrazně neslevila ani výroba ostatních (zejm. kolejových) dopravních prostředků (+4,9 %), a to zásluhou posílení zahraniční poptávky. K růstu průmyslové produkce přispěl také váhově okrajový, ale dynamický a výrazně proexportní obor farmaceutického průmyslu (0,2 p. b.)¹³. Mírně, ale dlouhodobě posilovaly produkci papírenský průmysl a též váhově významnější potravinářský průmysl, jenž je tradičně orientován převážně na tuzemskou poptávku. Ve výrobě počítačů, elektronických a optických přístrojů, která patřila v letech 2017 i 2018 k nejdynamičtějším průmyslovým oborům, produkce posílila jen o 0,7 %. Projevilo se oslabení zahraniční poptávky, speciálně ve 3. čtvrtletí 2019.

Graf č. 5 Příspěvky dílčích odvětví k meziroční změně průmyslové produkce
(v procentních bodech, očištěno o kalendářní vlivy)

⁸ Ve 4. čtvrtletí 2018 mezikvartálně klesl o 0,1 % a v následujícím období se dále jeho pokles prohloubil na 1,1 %. Průmysl v Česku tak zaznamenal nejslabší výsledek od konce roku 2012.

⁹ Zde se index průmyslové produkce v mezičtvrtletním vyjádření zastavil již na počátku roku 2018 a neožil ani v jeho průběhu. Naopak ve 4. čtvrtletí se pokles výkonu průmyslu eurozóny prohloubil (na 1,2 %) a poprvé od konce recese se snížil i meziročně (o 1,9 %). Snížení výkonu v tomto období nastalo současně i ve všech pěti největších ekonomikách EU (meziročně i mezičtvrtletně).

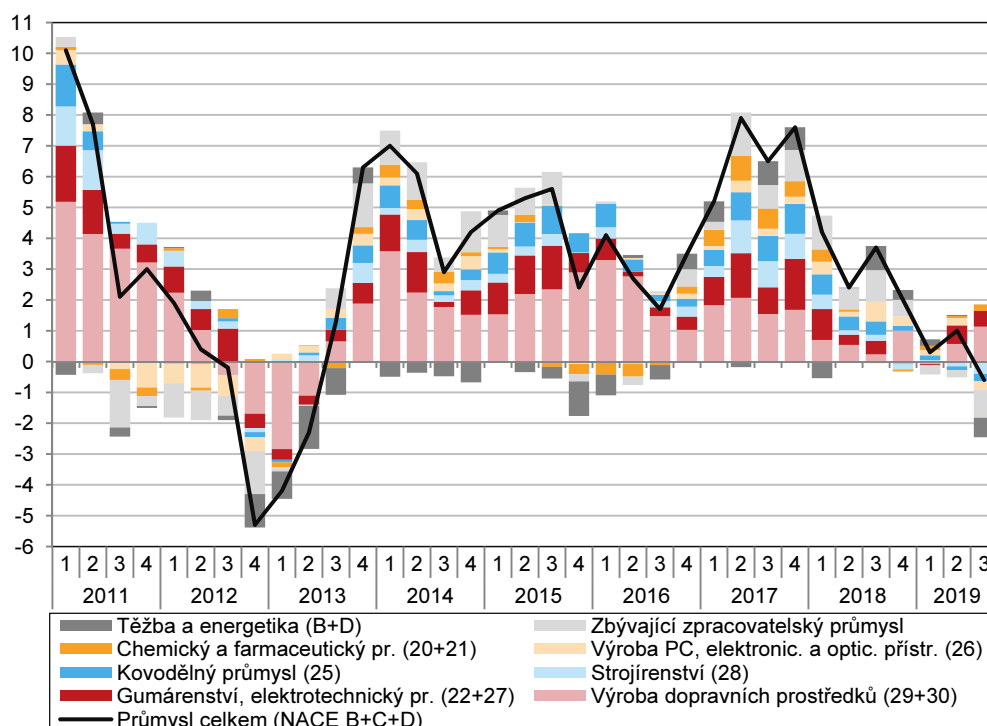
¹⁰ Mezikvartální pokles průmyslové produkce Německa, započatý ve druhé polovině loňského roku, trval již páté čtvrtletí v řadě. Za toto období se výkon průmyslu snížil o 6,4 %. Ve 3. čtvrtletí 2019 klesla průmyslová produkce meziročně ve více než polovině států EU (v celé Unii o 1,4 %). Mírný růst si udržovaly zejména novější členské státy ze střední a východní Evropy (v první řadě Maďarsko).

¹¹ Dle národního pojetí zahraničního obchodu mířilo v 1. až 3. čtvrtletí do Německa 31,3 % celého zbožíového exportu (v němž v drtivé většině figurují výrobky průmyslové povahy), do zemí eurozóny v úhrnu dokonce 65,3 %. Oba podíly zůstávají v současné dekádě poměrně stabilní.

¹² Dle údajů Sdružení automobilového průmyslu bylo v 1. až 3. čtvrtletí 2019 v ČR vyrobeno 1,072 mil. motorových vozidel, a loňský rekordní počet se tak navýšil o 0,7 % (podobné růstové tempo bylo dosaženo i loni). Mírný pokles počtu prodaných vozů v tuzemsku byl kompenzován vyšším exportem.

¹³ Ve srovnání s 1. až 3. čtvrtletím 2018 zde produkce vzrostla o bezmála pětinu, za posledních sedm let téměř o dvě třetiny.

Zdroj: ČSÚ

Produkce se snížila ve strojírenství i kovovýrobě – odvětvích, která v Česku zažívala poklesy obvykle jen v éře recese.

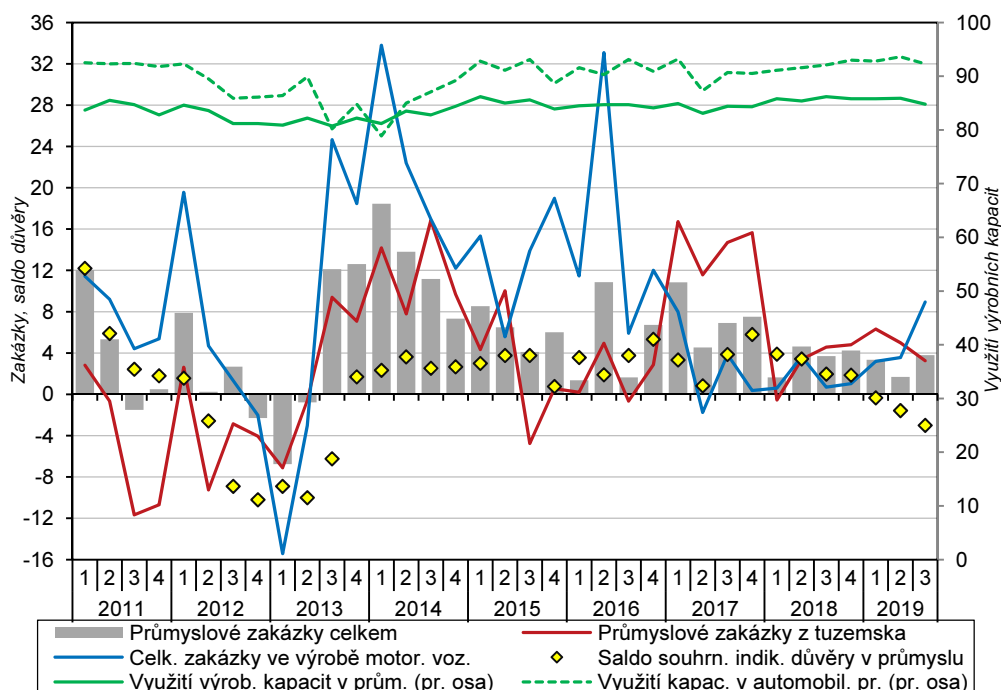
Výkon průmyslu v 1. až 3. čtvrtletí tlumilo nejvíce strojírenství (příspěvek –0,2 p. b.). Mělké 2% snížení produkce znamenalo v tomto váhově významném odvětví nejslabší meziroční výsledek od hluboké recese v roce 2009. Nepříznivý výsledek zde zrcadlil snížení zahraniční poptávky, naopak tržby i hodnota nových zakázek z tuzemska letos rostly. První pokles od poslední recese (resp. roku 2012) dolehl letos také na kovovýrobu (–0,8%). Snížení zahraniční a zčásti i tuzemské poptávky vyústilo ve 4,7% pokles produkce hutnictví a slévárenství, nejhlubší za posledních sedm let. Klesl i výkon odvětví výroby ostatních nekovových minerálních výrobků (o 3,7%), primárně vlivem oslabení zahraniční poptávky. V menší míře se projevilo i to, že zčásti již vyprchal silný růstový impuls spojený s tuzemskou poptávkou po stavebních materiálech, patrný v předchozích dvou letech. Zastavil se také růst dřevě většiny menších zpracovatelských oborů (např. dřevozpracujícího, nábytkářského či obuvnického průmyslu). Pokračoval dlouhodobý útlum v těžebním průmyslu, v němž váhově dominantní těžba uhlí pokles produkce prohloubila (na –6,5%, na šestileté minimum). Souběžně posilovala těžba stavebních materiálů (kamene, písku a jílu), meziročně o 1,3%, proti roku 2013 o 21%. V odvětví energetiky produkce meziročně stagnovala.

Dlouhodobý útlum těžby uhlí pokračoval. Nadále naopak posilovala těžba stavebních materiálů.

Nominální tržby průmyslových podniků dále posilovaly. Projevil se cenový růst i vyšší počet pracovních dní.

Nominální tržby průmyslových podniků vzrostly v 1. až 3. čtvrtletí meziročně o 3,2% (bez významnějších rozdílů mezi tržbami z tuzemska a z přímého vývozu). Podobným tempem se celkové tržby zvyšovaly i za celý loňský rok. Navzdory oslabování dynamiky produkce posílily tržby ve 3. čtvrtletí na 3,3%, převážně působením meziročně vyššího počtu pracovních dní (o tři). Růst tržeb zrcadlil mírné vzhlínání cen v ekonomice vlivem vyšších cen energií i lidské práce. Celkové tržby letos klesly jen ve čtyřech průmyslových oborech, z významnějších šlo o chemický průmysl (o 1%) a hutnictví (o 5%) či těžbu uhlí (o 13%).

Graf č. 6 Nové zakázky v automobilovém průmyslu, v průmyslu celkem (v běžných cenách, meziročně v %), saldo indikátoru důvěry v průmyslu* (v bodech) a využití výrobních kapacit v průmyslu* (v %, pravá osa)

*Údaje jsou sezónně očištěny.

Zdroj: ČSÚ

Mírný růst hodnoty nových zakázek stále přetrvával i ve 3. čtvrtletí. Využití výrobních kapacit zůstávalo i přes mírnou korekci stále vysoké.

Vyhledky tuzemského průmyslu směrem k přelomu let 2019 a 2020 zůstávají rozporuplné. Na jedné straně přetrvává od loňského roku mírný růst zakázek¹⁴. Ten ve 3. čtvrtletí 2019 dosahoval meziročně 3,5 %¹⁵ (s minimálními rozdíly mezi objednávkami z tuzemska či ze zahraničí). Dvojciferný růst zakázek signalizovaly podniky vyrábějící dopravní prostředky a také odvětví elektrotechnického a farmaceutického průmyslu. S mírně slabší poptávkou se patrně bude potýkat strojírenství, hlubší redukce pak hrozí hutnictví a slévárenství. Přestože využití výrobních kapacit v celém průmyslu se mezi počátkem 2. a 4. čtvrtletí 2019 snížilo z 86 na 84 %, zůstává stále vysoké, především ve výrobě motorových vozidel. Sezónně očištěné saldo indikátoru důvěry v průmyslu sestoupilo v březnu 2019 po více než pěti letech do záporného pásma a na počátku 4. čtvrtletí se lehký pesimismus dále prohloubil (na -6,7 bodu v listopadu). Nejvýznamnější bariérou růstu průmyslových podniků je od poloviny roku 2019 opět nedostatečná poptávka, na počátku 4. čtvrtletí ji naznačovalo 47 % podniků, o rok dříve 33 %. Ve stejném období naopak role nedostatku pracovní síly klesla (ze 45 na 37 %). Šestina podniků však žádné významné bariéry neindikovala. Lehce pesimisticky vyznívá pro průmysl prohlubující se mírný pokles zaměstnanosti i obezřetnější přístup k investiční činnosti¹⁶.

Saldo indikátoru důvěry v průmyslu sestoupilo do lehce záporného pásma, na počátku 4. čtvrtletí pesimismus podniků mírně vzrostl.

Velmi vysoké loňské růstové tempo letos stavebnictví neudrželo. Ve 3. čtvrtletí stavební produkce meziročně pouze stagnovala.

Stavební produkce¹⁷ vzrostla v 1. až 3. čtvrtletí meziročně o 1,9 %¹⁸, ve srovnání se silným tempem ze stejného období roku 2018 (+11,2 %) šlo o citelné zvolnění. V loňském roce bylo celé odvětví podpořeno výrazným zrychlením čerpání prostředků z rozpočtu EU, tento faktor se letos projevoval v menší míře. K růstu stavebnictví přispěl svižný vstup do letošního roku – za první tři měsíce vzrostl jeho výkon mezičtvrtletně o 3,3 %, když rychlejšímu rozjezdu stavebních prací přálo i teplejší počasí. V průběhu roku ale dynamika celého odvětví slábla,

¹⁴ Zjišťování zakázek probíhá pouze ve vybraných oddílech CZ-NACE (13, 14, 17, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30), které vyrábějí převážně na zakázku, s dlouhodobějším výrobním cyklem a s většími zásobami zakázek.

¹⁵ Horší vyhlídky naznačoval říjen 2019, kdy nové zakázky meziročně klesly o 5 %, výhradně vlivem snížení poptávky ze zahraničí (-7 %).

¹⁶ Z pravidelných konjunkturálních šetření vyplynulo, že v listopadu 2019 očekávaly podniky ve zpracovatelském průmyslu nepatrný meziroční pokles investic pro rok 2020 (-1 %). V obdobném šetření z listopadu 2018 byl růst investic v roce 2019 očekáván ve výši 5 % (následně byl korigován v dubnu 2019 na 12 %).

¹⁷ Všechny meziroční údaje o stavební produkci jsou očištěny o kalendářní vlivy, mezičtvrtletní tempa pak také o vliv sezónnosti.

¹⁸ V celé EU posilovala stavební produkce v 1. až 3. čtvrtletí meziročně o 3,0 % (o rok dříve o 2,0 %). Nejdynamičtěji rostlo letos stavebnictví v Maďarsku a Rumunsku (shodně o 28 %), mírnějšími tempy posilovalo i ve většině novějších členských států (vyjma Slovenska). V některých státech pomohl svižný růst stavebnictví zčásti kompenzovat pokles produkce v průmyslu (Německo, Itálie, Nizozemsko, Portugalsko).

a ve 3. čtvrtletí se meziroční růst dokonce zastavil¹⁹ (výhradně vlivem pozemního stavitelství). Za tři čtvrtletí vzrostl výkon pozemního stavitelství meziročně o 1,2 %, inženýrského stavitelství o 4,1 % (obě dílčí odvětví přispěla k posílení celého stavebnictví srovnatelnou měrou).

K akceleraci bytové výstavby v ČR letos přispěly téměř výhradně byty v bytových domech.

Výrazně lépe než ostatním segmentům pozemního stavitelství se letos dařilo rezidentní výstavbě, která postupně reaguje na dlouhodobě silnou poptávku v této oblasti. Tempo meziročního růstu počtu zahájených bytů v ČR letos za tři čtvrtletí zrychlilo na 17,8 % (na 29,1 tis. bytů). Z drtivé většiny to bylo zásluhou vyššího počtu bytů v bytových domech (o 4,2 tis.), jejichž výstavba loni stagnovala. Na růstu všech zahájených bytů se letos, na rozdíl od předchozích let, podílela zejména Praha²⁰ (celou polovinou), mírnější posílení výstavby ale zaznamenalo i dalších devět krajů ČR. Zvyšovala se i nabídka dokončených bytů v ČR, a to již pátým rokem (až na 25,8 tis.). Četnost dokončených bytů v bytových domech se letos blížila úrovni vrcholu konjunktury minulé dekády, počet bytů v rodinných domech byl v rámci 1. až 3. čtvrtletí dokonce v samostatné historii ČR nejvyšší.

Nabídka zahájených bytů v Praze se výrazně rozšířila, i tak stále zaostávala za přírůstkem obyvatel i pracovních příležitostí.

Hodnota nových stavebních zakázek ve 3. čtvrtletí meziročně vzrostla o 17 %. Pokračoval trend růstu váhy větších projektů.

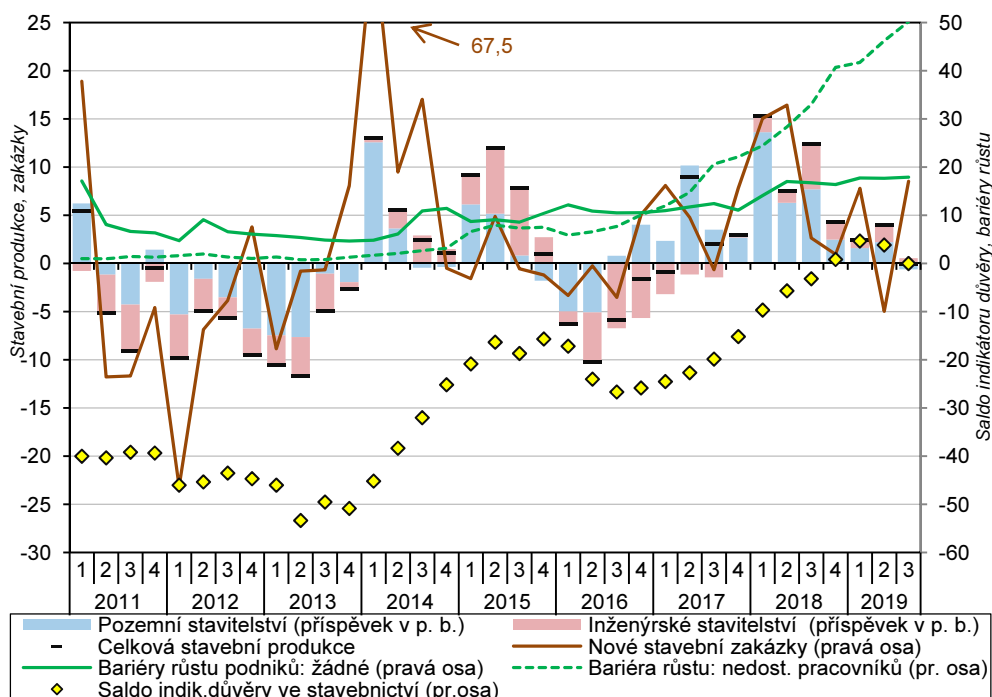
Krátkodobé vyhlídky stavebnictví zůstávají spíše příznivé. Hodnota nových tuzemských zakázek (u podniků s více než 50 zaměstnanci) po oslabení ve 2. čtvrtletí v následujícím kvartálu opět rostla (meziročně o 17 %). K růstu ale přispělo jen inženýrské stavitelství. I díky výstavbě a modernizaci dopravní infrastruktury se stále více prosazovaly větší projekty, průměrná velikost nové zakázky ve stavebnictví rostla třetím rokem v řadě (za tři čtvrtletí 2019 na 4,2 mil. korun²¹). Celková zásoba práce (představovaná dosud nerealizovanými stavebními zakázkami) se podobně jako loni meziročně navyšovala, ve 3. čtvrtletí 2019 o 11 %. Přestože i letošní růst byl stále dominantně tažen veřejnými zakázkami (s růstem o 17 %), bylo pozitivní, že proti loňsku posílilo růstové tempo zásoby soukromých tuzemských zakázek (ze 6 na 13 %).

Graf č. 7 Příspěvky odvětví k meziroční změně stavební produkce (v p. b.), celková stavební produkce a nové zakázky (meziročně v %), saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví* (v bodech, pravá osa) a vybrané bariéry růstu* (v %, pravá osa)

¹⁹ Projevila se vysoká základna loňského roku i krátkodobý meziroční pokles zakázek (ve 2. čtvrtletí 2019). Samotné 3. čtvrtletí bylo také specifické vyšším počtem pracovních dní (meziročně o tři), bez zohlednění tohoto vlivu by mírný růst stavební produkce pokračoval (+1,3 %).

²⁰ Počet zahájených bytů v Praze činil za tři čtvrtletí 4,9 tis. Podobné četnosti zde bylo za srovnatelné období dosaženo naposledy v roce 2009. Dosavadní letošní počet těchto bytů v metropoli se nacházel již jen desetinu pod úroveň konjunkturního období 2006 až 2008. Navzdory pozitivnímu posunu v nabídce bytů jejich četnost za přírůstkem počtu obyvatel i pracovních příležitostí v Praze nadále zaostávala.

²¹ Vzrostla i průměrná orientační hodnota připadající na jedno stavební povolení (v 1. až 3. čtvrtletí 2019 činila 4,6 mil. korun, o rok dříve 4,3 mil.). Nejrychleji meziročně rostla u nové výstavby (bytových i nebytových budov). Celková hodnota stavebních povolení posílila meziročně o 16 %.

Údaje o stavební produkci jsou očištěny o kalendářní vlivy.
 *Údaje jsou sezónně očištěny.

Zdroj: ČSÚ

Pozitivní saldo důvěry ve stavebnictví dosáhlo vrcholu v lednu 2019. Klíčovou bariérou silně vytížených stavebních podniků je nedostatek pracovní síly.

Indikátor důvěry manažerů stavebních podniků opustil v listopadu 2018 záporné pásmo (poprvé od září 2008) a na počátku roku 2019 těsně překonal dosud rekordní optimismus z roku 2005 (+5,5 bodu). V další části roku již důvěra nerostla, ale stále zůstávala převážně mírně pozitivní. Pokračoval strmý růst podílu podniků, jejichž rozvoj limitoval nedostatek pracovní síly (až na 50 % na počátku 4. čtvrtletí 2019). Vysoká vytiženost stavebních podniků se odrážela i v mírném růstu zaměstnanosti.

Tempo tržeb ve vybraných službách během roku 2019 sláblo.

Dynamika tržeb ve vybraných službách²² během roku 2019 slábla a ve 3. čtvrtletí se meziroční tempo snížilo na -0,9 %. Výkon služeb klesl teprve podruhé za posledních pět let. V růstu sice pokračovaly dlouhodobě dynamické informační a komunikační činnosti (+4,8 %), ty ale nedokázaly kompenzovat nepříznivý vývoj v ostatních odvětvových sekcích – především ve váhově dominantní dopravě a skladování (-2,5 %). V úhrnu za tři čtvrtletí rostly služby o rovné 1 %, ve stejném období let 2017 i 2018 se meziroční tempa pohybovala mezi 4 a 5 %.

Dynamický růst informačních a komunikačních činností přetrvával.

V sekci informační a komunikační činnosti tržby za 1. až 3. čtvrtletí meziročně posílily o 5,4 %, především zásluhou činností v oblasti informačních technologií (zahrnující programování, správu počítačového vybavení či poradenství v oblasti IT). Menší měrou ale přispěla k růstu všechna dílčí odvětví. Nejvíce se dařilo vydavatelským činnostem (+10,9 %), kde svižný růst tržeb za prodej SW kompenzoval pokles tržeb vydavatelů novin a časopisů. Vedlo se i tzv. filmovému a hudebnímu průmyslu (+7,1 %)²³. V sekci doprava a skladování tržby letos klesly o 0,5 % a docílily nejslabšího tempa od krizového roku 2009. Do letošního výsledku se promítá slabší výkonnost průmyslu doprovázená klesající dynamikou obrátu v zahraničním obchodu. K poklesu nejvíce přispěly nižší tržby ve skladování (i vlivem velmi vysoké loňské srovnávací základny). V klíčovém segmentu pozemní a potrubní dopravy tržby setrvaly na loňské úrovni, neboť vyšší přepravní výkony osobní dopravy (zejm. železniční) kompenzovaly méně příznivý vývoj nákladní dopravy. Z ostatních segmentů se dařilo poštovním a kurýrním činnostem (profitujícím z rychlého rozvoje internetového obchodu) a již druhým rokem i vodní

Tržby dopravy a skladování klesly poprvé od krizového roku 2009. Projevilo se zvolnění v průmyslu i zahraničním obchodu. Tržby v ubytování, stravování a pohostinství rostly již druhým rokem

²² Bez obchodu, peněžnictví, pojišťovnictví, vědy, výzkumu a veřejných služeb. Všechny údaje za služby jsou ve stálých cenách, meziroční údaje jsou očištěny o kalendářní vlivy, mezičtvrtletní jsou očištěny o sezónní vlivy (včetně vlivu počtu pracovních dnů).

²³ Dařilo se i samotnému segmentu filmové distribuce. Dle údajů Unie filmových distributorů vzrostly v 1. až 3. čtvrtletí 2019 tržby ze vstupného v kinech v ČR meziročně o 22 % a počet návštěvníků dosáhl 13,1 mil. – nejvyšší hodnoty v rámci srovnatelného období po roce 1993.

jen mírně. Odrážely tak výsledky příjezdového cestovního ruchu.

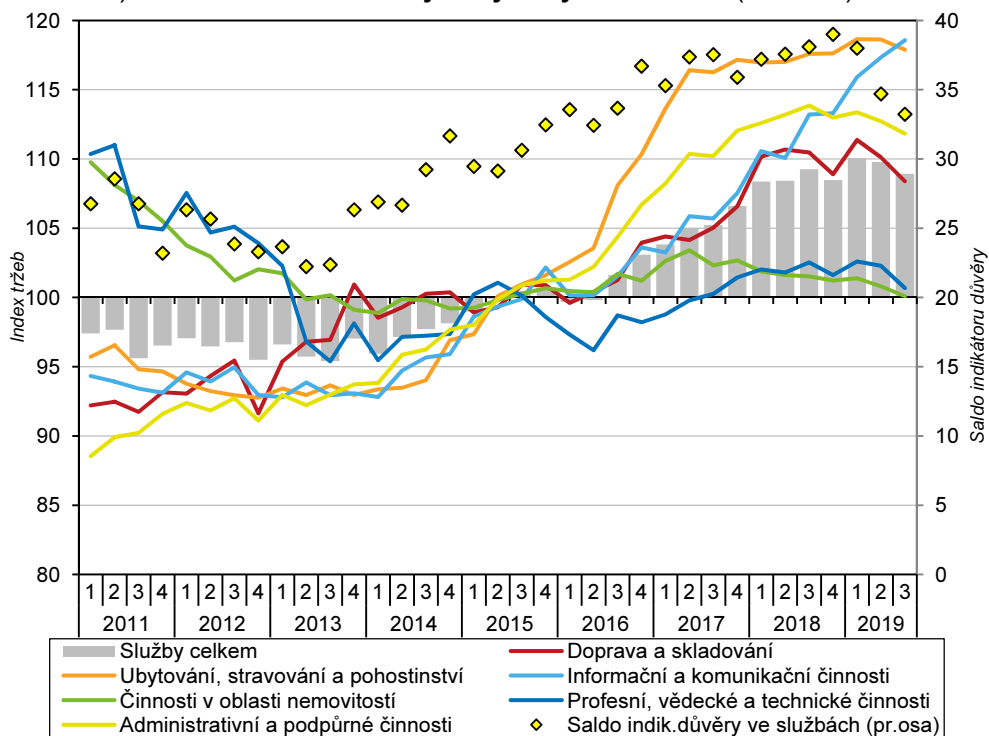
Díky příznivé finanční situaci domácností i přetrvávající spotřebitelské důvěře zůstalo svižné tempo růstu maloobchodních tržeb zachováno.

Tržby za prodej nepotravinářského zboží v ČR se zvyšovaly čtvrtým nejvyšším tempem mezi státy EU.

dopravě. V sekci ubytování, stravování a pohostinství vzrostly tržby, podobně jako loni, jen mírně přes 1 %. Tempo tržeb odpovídalo vývoji počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních²⁴. V ostatních odvětvových sekcích letos tržby meziročně fakticky stagnovaly. Sekce profesní, vědecké a technické činnosti a také administrativní a podpůrné činnosti přitom ve stejném období loňského roku vykazovaly solidní růst (2,9, resp. 3,9 %). Ten v rámci dílčích odvětví přetrval do letošního roku u právních a účetnických činností, u vedení podniků a poradenství v oblasti řízení, aktivit v oblasti pronájmu a operativního leasingu či v oblasti průzkumu trhu a veřejného mínění.

Rekordně nízká výše nezaměstnanosti, růst kupní síly mezd i důchodů ve spojení s pozitivním (byť mírně slábnoucím) saldem spotřebitelské důvěry vyústily ve 3. čtvrtletí ve 4,6% meziroční růst maloobchodních tržeb²⁵. Za tři čtvrtletí činil růst 5,0 %, na podobném tempu přitom setrvává již pátým rokem. Růst maloobchodu táhl tradičně prodej nepotravinářského zboží (s růstem v 1. až 3. čtvrtletí o 8,0 %) ²⁶ zahrnující i dynamický segment internetového a zásilkového prodeje (+18,4 %). Mezi specializovanými prodejny se již třetím rokem dařilo nejvíce těm s počítačovým a komunikačním zařízením (letos +10,3 %). V těsném závěsu následovaly prodejny s výrobky pro kulturu a rekreaci (díky brzkému nástupu letošní jarní sezóny). I díky slevovým akcím se vedlo i prodeji oděvů, obuvi i koženého zboží (+8,0 %). Mírný pokles postihl jen specializované prodejny s potravinami (o 1,5 %). Celkové tržby za prodej potravin ale rostly (+2,1 %), byť nejslabším tempem za posledních pět let. Totéž platilo i o prodeji pohonných hmot (+2,8 %). V motoristickém segmentu obchodu se tržby obdobným tempem jako loni mírně snižovaly (o 0,7 %), v samotném 3. čtvrtletí 2019 se ale meziroční pokles zastavil.

Graf č. 8 Tržby ve vybraných sekcích služeb (reálně, sezónně očištěno, úroveň roku 2015 = 100) a saldo indikátoru důvěry ve vybraných službách* (v bodech)

*Údaje jsou sezónně očištěny, zahrnuje i finanční sektor.

Zdroj: ČSÚ

²⁴ Ten vzrostl v 1. až 3. čtvrtletí 2019 meziročně o 2,2 %, z větší části zásluhou hostů z tuzemska (+3,0 %). K mírnému růstu počtu přenocování nerezidentů přispěli nejvíce hosté z Německa, Polska, Ukrajiny, Francie, Slovenska a USA. Opačně působila zejména slabší poptávka klientely z Ruska (hosté: +1,7 %, přenocování: -4,9 %) a Jižní Koreje (-7,1 %, resp. -7,4 %).

²⁵ Všechna meziroční tempa tržeb za maloobchod jsou uvedena ve stálých cenách a očištěna o kalendářní vlivy, mezičtvrtletní tempa jsou očištěna o sezónní vlivy (včetně vlivu počtu pracovních dnů).

²⁶ Jeho růst téměř dvojnásobně převyšoval tempo v EU. Mezi státy EU měly vyšší růst jen Litva (9,4 %), Rumunsko a Maďarsko (shodně 8,7 %).